

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

Щодо амортизації у податковому обліку основних засобів, які знаходяться на тимчасово окупованій території

Нагадуємо, що з питань бухгалтерського обліку активів, які знаходяться на тимчасово окупованій території держави та над якими втрачено контроль через наслідки російської військової агресії проти України, Міністерством фінансів України надано роз'яснення листом від 10.10.2022 № 41010-06-62/23254, яке розміщено на вебпорталі ДПС (<https://tax.gov.ua/nove-pro-podatki--novini-/629143.html>).

У своєму роз'ясненні Мінфін зазначає, що для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка.

Для дотримання порядку проведення інвентаризації слід керуватися Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879, та Порядком подання фінансової звітності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419.

Необоротні активи та запаси, які відображалися в бухгалтерському обліку до введення воєнного стану та які на дату складання фінансової звітності фактично перебувають на тимчасово окупованій території або в районах проведення воєнних (бойових) дій, продовжують обліковуватись у складі активів підприємства.

Одночасно підприємство має оцінити негативний вплив змін в економічному і правовому середовищі та визнати суми втрат від зменшення корисності необоротних активів до моменту настання умов доступу до таких активів, проведення інвентаризації та прийняття відповідно рішення щодо їх списання або відновлення корисності.

При цьому підприємства, які перебувають в районах проведення воєнних (бойових) дій та застосовують для ведення бухгалтерського обліку національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, виявлені в результаті інвентаризації нестачі, втрати або знищення необоротних активів та запасів на підставі належним чином оформлених документів відображають у складі витрат підприємства.

Інформація про відсутність доступу до активів та первинних документів підприємства зазначається у примітках до фінансової звітності.

Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів у податковому обліку для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств встановлено пунктом 138.3 ст. 138 Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених ПКУ.

При нарахуванні амортизації необоротних активів згідно з п. 138.1 ст. 138 ПКУ платник податку на прибуток збільшує фінансовий результат до оподаткування на суму нарахованої амортизації основних засобів та/або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

На підставі п. 138.2 ст. 138 ПКУ фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму розрахованої амортизації основних засобів та/або нематеріальних активів відповідно до пункту 138.3 ст. 138 ПКУ.

Водночас, згідно з п.п. 138.3.2 п. 138.3 ст. 138 ПКУ не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел витрати на придбання/самостійне виготовлення невиробничих основних засобів, а також витрати на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення.

Невиробничими основними засобами вважаються основні засоби, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку на прибуток підприємств.

Крім того, у податковому обліку амортизація не нараховується за період невикористання (експлуатації) основних засобів у господарській діяльності у зв'язку з їх консервацією.

Отже, якщо основні засоби, призначені для використання у господарській діяльності платника податку на прибуток, знаходяться на тимчасово окупованій території або в районах проведення воєнних (бойових) дій, та нарахування амортизації таких активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності у бухгалтерському обліку не припиняється, то такі основні засоби можуть амортизуватися протягом такого періоду у податковому обліку відповідно до вимог п. 138.3 ст. 138 ПКУ.

У разі, якщо платник податку на прибуток до моменту настання умов доступу до необоротних активів (основних засобів) за результатами оцінки негативного впливу змін в економічному і правовому середовищі визнає суми втрат від зменшення корисності таких активів, то такий платник, керуючись п.138.1 ст. 138 ПКУ, збільшує фінансовий результат до оподаткування на суму втрат від зменшення корисності таких основних засобів, включених до витрат звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Детальніше на вебпорталі ДПС України за посиланням:
<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/674145.html>

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. Сервіс "Пульс" 0800-501-007.
Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС
у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>
14000, Чернігів, вул. Ремісника, 11, тел.: (0462) 652-300

